

Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistoimintasopimus, suunnitelma palvelujen järjestämiseksi sekä toimitilailmoitus

Kunnanhallitus 23.10.2023 § 210

212/00.04.00/2023

Valmistelija

Kunnanjohtaja, puh. 040 718 5959

Vastuu työnhakijoille, yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirtyy kuntien vastuulle 1.1.2025.

Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostavat kunnille uuden valtiosuustehtävän. Uudistuksen tavoitteena on nivoa työvoimapalvelut osaksi kunnan elinvoimatyötä sekä tuottaa tehokkaampia ja saavutettavampia palveluita.

Kunta voi järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000. Muutoin kuntien tulee muodostaa palveluiden järjestämiseksi työllisyysalue, jonka työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Lisäksi alueen tulisi olla maantieteellisesti yhtenäinen ja työmarkkinoiden kannalta toimiva. Työllisyysalueen kuntien yhteistoiminnassa on kysymys kuntien lakisääteisestä yhteistoiminnasta. Työllisyysalueen kuntien tulee siirtää järjestämisvastuu kuntalain 8 §:n mukaan joko vastuukunnalle tai kuntayhtymälle. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia kuntalain (410/2015) 51 §:ssä tarkoitetulla tavalla tehtävän antamisesta vastuukunnan hoidettavaksi. Kuntalain 8 §:n mukaan kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia keskenään tehtävän hoitamisesta aiheutuvien kustannusten jaosta. Kuntien on toimitettava yhteistyötä koskevat sopimukset työ- ja elinkeinoministeriöön 31.10.2023 mennessä.

Kuntien välisten neuvotteluiden tuloksena Tampereen seudun työllisyysalueeseen kuuluvat seuraavat 15 kuntaa: Akaa, Juupajoki, Kangasala, Kuhmoinen, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Pälkäne, Ruovesi, Tampere, Urjala, Vesilahti, Virrat ja Ylöjärvi. Kuntien yhteisenä tahtotilana on rakentaa yhdessä kattavat ja toimivat lähipalvelut työllisyysalueelle.

Yhteistoiminnan muodoksi on valittu vastuukuntamalli, jolloin kuntien on tehtävä sopimus yhteisestä toimielimestä. Liitteenä esitettävällä sopimuksella osapuolet sopivat yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseen. Sopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimielimestä ja se koskee työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) säädettyjen työvoimapalveluiden järjestämisvastuuta. Lisäksi toimielin järjestää sopijakuntien osalta kotoutumisen edistämistä annetun lain (681/2023) nojalla kunnille annettavat tietyt tehtävät, joissa on vahva liityntä TE-palveluiden järjestämiseen. Kotoutumislain nojalla hoidettavat tehtävät koskevat velvoitteita,

jotka tulevat kunnille työkäisten, mutta työvoiman ulkopuolella olevien henkilöiden osalta. Sopimuksella osapuolet muodostavat työvoimapalveluiden järjestämisen yhteistoiminta-alueen (työllisyysalue). Sopimuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan Tampereen kaupunki toimii kuntalain 51 §:n mukaisena vastuukuntana.

Kuntalain mukaisena yhteisenä toimielimenä toimii Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunta. Lautakunnan kokoonpanoon (11 jäsentä) lisätään muiden sopijakuntien valitsemat kahdeksan (8) jäsentä ja jokaiselle henkilökohtainen varajäsen. Muiden sopijakuntien valitsemat jäsenet osallistuvat yhteistoiminta-alueella koskevaan päätöksentekoon lautakunnassa. Tampereen kaupunginvaltuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Otto-oikeutta rajoitetaan niin, ettei Tampereen kaupunginhallituksella ole otto-oikeutta elinvoima- ja osaamislautakunnan päätöksiin viranomaistehtävien osalta.

Sopijakuntiin palvelussuhteessa oleva työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain ja sen nojalla annettujen lakien mukaisia tehtäviä hoitanut henkilöstö siirtyy 1.1.2025 Tampereen kaupungin palvelukseen. Henkilöstö siirtyy työsopimuslain sekä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain liikkeenluovutusta koskevien määräysten mukaisesti.

Työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisen yhteydessä kuntien järjestämisvastuulle siirrettäviä tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy työ- ja elinkeinotoimistosta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta Tampereen kaupungin palvelukseen.

Työllisyysalueen talous on osa Tampereen kaupungin talousarviota, taloussuunnittelua ja kirjanpitoa. Työllisyysalueen toiminnasta muodostetaan kirjanpidollinen taseyksikkö, jolla yhteistoiminta-alueen piiriin kuuluvan toiminnan talous eriytetään kirjanpidossa. Taseyksikölle kohdistetaan työllisyysalueen välittömät ja välilliset kustannukset. Elinvoima- ja osaamislautakunnan on tehtävä Tampereen kaupunginvaltuustolle esitys seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi ja seuraavien vuosien taloussuunnitelmaksi.

Taseyksikön toteutuneet nettokustannukset jaetaan sopijakuntien kesken. Kunnat maksavat osuutensa nettokustannuksista kuntakohtaisina maksuosuuksina. Kunnilta perittäviin maksuosuuksiin sisältyvät mahdollisista investoinneista aiheutuvat poistot ja arvonalentumiset sekä rahoituskulut.

Tilikauden kustannukset jaetaan sopijakuntien kesken toteutuneiden kustannusten perusteella. Toteutuneista kustannuksista 50 % kohdennetaan sopijakuntien 18-64-vuotiaiden suhteellisten osuuksien perusteella ja 50 % sopijakuntien työttömien (laaja käsite) määrän suhteellisten osuuksien perusteella. Sopijakuntien 18-64-vuotiaiden sekä työttömien suhteelliset osuudet määräytyvät yhteistoimintasopimuksen piiriin kuuluvien kuntien yhteenlasketusta kokonaismäärästä.

Mainitusta jakoperusteesta voidaan poiketa niiden kustannusten osalta, jotka on mahdollista laskuttaa kuntakohtaisiin toteutuneisiin kustannuksiin perustuen, esim. tuotteistuksen avulla. Mahdollinen poikkeaminen yllä mainitusta jakoperusteesta käsitellään lautakunnassa osana vuosittaista talousarvioprosessia. Yhteistoimintasopimus sisältää kriteerit, joiden perusteella tällaiseen laskutukseen voitaisiin ryhtyä. Vastuukunta laskuttaa muiden sopijakuntien maksusuudet talousarvioon perustuvan arvion mukaisesti kuukausittain. Talousarviovuotta seuraavan vuoden alussa maksusuudet tasataan vastaamaan toteutuneita edellisen vuoden toteutuneita kustannuksia.

Toimielin aloittaa toimintansa 1.8.2024 Tampereen kaupungin hallintosäännön 17 §:n mukaisella toimivallalla.

Järjestämissuunnitelma

Järjestämissuunnitelma on laadittu Tampereen seudun kuntien muodostamalle työllisyysalueelle tuotannon, toiminnan organisoinnin ja asiakaspalvelun sekä sen tukipalvelujen toimeenpanon lähtökohdiksi työllisyysaluetta perustettaessa.

Järjestämissuunnitelma toimii linjaavana tukena työllisyysalueen tuotannon ja tukipalvelujen valmistelijoille. Järjestämissuunnitelma täyttää lain työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) sekä työ- ja elinkeinoministeriön ohjeen edellyttämät asiat, joista perustettavan työllisyysalueen on toimitettava järjestämissuunnitelma työ- ja elinkeinoministeriöön lokakuun 2023 loppuun mennessä.

Järjestämissuunnitelman lähtökohtana on toiminut Pirkanmaan TE-palvelustrategia sekä yhteistoiminta-alueen kuntien hallitusten kesäelokuussa hyväksymät TE-palvelujen järjestämisen ja tuottamisen periaatteet. Vuoden 2024 aikana työllisyysalueelle valmistellaan työllisyysstrategia, jossa asetetaan tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet työllisyyden edistämiseksi tuleville vuosille. Työllisyysohjelma laaditaan alueen toimijoiden laajalla yhteistyöllä.

TE-palvelujen järjestämisvastuun siirtymisen myötä Tampereen kaupungin toimintamenot ja valtionosuudet kasvavat merkittävästi. Palvelujen siirtyminen ei kuitenkaan lähtökohtaisesti aiheuta merkittävää muutosta nykyiseen kokonaisrahoitukseen nähden. Kattavien lähipalveluiden turvaaminen edellyttää valtionrahoituksen lisäksi kuntien rahoitusta. Pirkanmaan kuntien omarahoitussuus tulee olemaan nykyisen kaltainen ja lisäkustannus valtionosuusrahoituksen suuruinen.

Tilat

Valtiolta siirtyvät tilat on kartoitettu yhteistyössä KEHA-keskuksen kanssa. Työllisyysalue vastaanottaa valtiolta kaikki siirtymähetkellä 1.1.2025 voimassa olevat Tampereen seudun työllisyysalueen kuntien alueella olevat valtion tekemät TE-toimintaan liittyvät vuokrasopimukset. Työllisyysalueen tilaratkaisut suunnitellaan osana

Työsi-projektia palvelujen suunnitteluratkaisujen perusteella. Tässä yhteydessä tarkentuu toimipisteiden määrä ja sijoittuminen työllisyysalueella.

Kuhmoisissa ei sijaitse valtion työvoimahallinnon toimipistettä.

Uudistuksen valmistelu ja toimeenpano

TE-uudistuksen ja työllisyysalueen valmistelu on projektoitu Tampereen kaupungille Työllisyyspalveluiden siirto ja organisointi (Työsi) -projektiksi. TE-palvelujen uudistusta valmistelevan projektin keskeinen tavoite on palvelujen ja tehtävien sujuva ja hallittu siirto valtiolta työllisyysalueelle vuoden 2025 alussa. Projekti sisältää pääprojektin sekä TE-palvelujen ja niihin liittyvien tukipalvelujen siirtymistä ja organisoitumista valmistelevat 14 osaprojektia. Projektin ohjausryhmänä toimii Tampereen konsernihallinnon johtoryhmä.

Pidemmän tähtäimen kehittämistyö käynnistyy siirtymäajan jälkeen vuonna 2025 palvelustrategian mukaisesti. Työllisyysalueen strategian laadinta käynnistyy vuonna 2024. Uudistuksessa on tärkeää turvata jatkuvuus asiakaspalvelussa niin kuntakokeilukunnissa kuin TE-toimistossa ja tukea henkilöstön hyvinvointia muutoksessa.

Toimivaltakirjaus

Lain mukaan ilmoitus työllisyysalueesta on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriöön 31.10.2023 mennessä, joten päätös tulee laittaa täytäntöön tältä osin välittömästi muutoksenhausta huolimatta.

Erillisenä liitteenä on sopimus, palvelujen järjestämissuunnitelma ja toimitilaliite.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Valtteri Väyrynen

Ehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle,

1. että Kuhmoisten kunta liittyy osaksi Tampereen seudun työllisyysaluetta vastuukuntamallilla, jossa vastuukuntana toimii Tampereen kaupunki.
2. että se hyväksyy liitteenä olevan sopimuksen yhteisestä toimielimestä työvoimapalveluiden viranomaistehtävien hoitamisessa sekä erillisenä liitteenä olevan Tampereen seudun työllisyysalueen palvelujen järjestämissuunnitelman.
3. että se ottaa tiedoksi erillisenä liitteenä olevan valtiolta työllisyysalueelle siirtyvien tilojen luettelon.
4. että päätös ja hyväksytyt liitteet toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriöön työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain sekä eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon mukaisesti annetun lain mukaisena ilmoituksena Tampereen kaupungin toimesta. Tältä

osin päätös laitetaan täytäntöön välittömästi muutoksenhausta huolimatta.

5. että kunnanjohtaja oikeutetaan tekemään tarvittaessa liitteenä oleviin asiakirjoihin vähäisiä ja teknisluonteisia muutoksia.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.